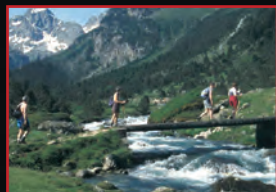
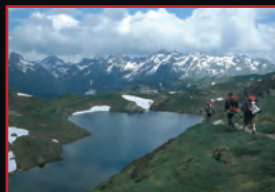




# De 15 mooiste huttentochten in de Pyreneeën

Comfortabel wandelen  
van hut naar hut

TON JOOSTEN



# Inhoud

<b>Voorwoord</b>	<b>10</b>
<b>Uitgangspunten en opzet van dit boek</b>	<b>12</b>
<b>Berghutten in de Pyreneeën</b>	<b>15</b>
Van eenvoudige cabanes tot moderne constructies	15
Onderdak in de bergen: bemande hut, onbemandede hut, cabane, orri en toue	17
Bivakkeren of overnachten in een berghut	20
Prijsindicatie	21
De gang van zaken in de berghutten	22
<b>De vijftien mooiste huttentochten in kort bestek</b>	<b>25</b>
<b>Materiaal, voorbereiding, veiligheid</b>	<b>34</b>
Beste reistijd	34
Per openbaar vervoer naar de Pyreneeën	35
Een bron van zorg: het weer	36
Vorbereiding en materiaal	37
Wandelkaarten	40
De kaarten in deze gids	42
Verzekering en NKBV	42
Moeilijkheidsgraad van de etappes	42
Tijdsduur	43
Routebeschrijving	43
Regels in de Pyreneeën	44
Veiligheid en EHBO	44
Telefoonnummers van reddingsdiensten	45
Cursus en zelfstudie	46
Adressen en internet	47
<b>Paklijst huttentocht</b>	<b>50</b>

## DE VIJFTIEN MOOISTE HUTTENTOCHTEN

<i>Overzichtskaart van alle routes</i>	52
1. <i>Drie dagen door de Haute Soule (3 etappes)</i> Sprookjesbossen, diepe kloven en schilderachtige landschappen	54
<i>Beelden van de Brèche de Roland</i>	67
Panorama Pyreneeën, deel 1	68
2. <i>Het circuit van de Vallée d'Aspe (5 etappes)</i> Door de vallei van de beer	70
<i>Paradepaardjes van de Pyreense fauna: de gems en de alpenmarmot</i>	88
3. <i>Rondom de Pic du Midi d'Ossau (3 etappes)</i> In de ban van het symbool van de Pyreneeën	90
4. <i>De 'Tour du Balaitous' (4 etappes)</i> Granieten toppen en bergmeertjes	102
<i>Volmaakte schoonheid: orchideeën in de Pyreneeën</i>	114
5. <i>Het Marcadau-circuit (3 etappes)</i> De ongeëvenaarde schoonheid van de Vallée du Marcadau	118
6. <i>Door de valleien ven Gaube en Lutour (3 etappes)</i> Naar de noordkant van de Vignemale	130
<i>Typische Pyreneeënbloemen: Pyreneeën-endemen</i>	142
7. <i>Gavarnie – Ordesa (4 etappes)</i> Grandeur Pyreneeën!	144
<i>Het Parque Natural Posets-Maladeta</i>	162
8. <i>In en rond het Néouvielle-natuurreservaat (3 etappes)</i> Een bombardement van bergmeertjes	164
Panorama Pyreneeën, deel 2	174

9.	<i>Rondom Pico de Posets (4 etappes)</i> Rondom de nummer twee van de Pyreneeën	176
10.	<i>De bergmeertjes van het Vall d'Aran (4 etappes)</i> Van hut naar hut en van bergmeer naar bergmeer	188
11.	<i>Van hut naar hut in het Parc Nacional d'Aiguëstortes i Estany de Sant Maurici (5 etappes)</i> De trots van Catalunya	202
	<i>De opruimingsdienst van de Pyreneeën: de gieren</i>	218
12.	<i>Het Araïng-circuit (2 etappes)</i> De mooiste rondwandeling in de Couserans	220
	Panorama Pyreneeën, deel 3	232
13.	<i>Van hut naar hut in het Carlit-gebied (5 etappes)</i> Door het hoogste massief van de Oostelijke Pyreneeën	234
14.	<i>Eyne – Nuria – Eyne (5 etappes)</i> Vijf dagen op hoogte in de Franse en Spaanse Pyreneeën	252
15.	<i>Rondwandeling in het Canigou-massief (3 etappes)</i> Over en langs de gigant van het oosten	268
	<b>Begrippenlijst</b>	<b>282</b>
	<b>Register</b>	<b>284</b>

# Drie dagen door de Haute-Soule

TOCHT

1

## Sprookjesbossen, diepe kloven en schilderachtige landschappen

De Soule is de kleinste van de drie Baskische provincies in de Franse Pyreneeën. Het is een zeer dunbevolkt gebied in de meest oostelijke punt van Frans Baskenland, dat nog maar weinig van zijn oude charme heeft verloren. Het is een gebied met authentieke dorpjes, zoals Tardets en Larrau, een sterk ontwikkelde folklore en met een pastoraal karakter. Voorzichtig dient zich het hooggebergte van de Pyreneeën aan in de Haute-Soule. Blikvanger van het gebied is de meest westelijke tweeduizender van de Pyreneeën: de Pic d'Orhy (2017m), een berg met een noordkant waarvan de steile, kale rotswanden zowaar enige indruk maken. De Pic d'Orhy laat zich regelmatig zien tijdens de drie-daagse rondwandeling door de Haute-Soule, met name op de eerste dag tijdens de klim naar de Col Bagargiak en op de tweede dag tijdens de lange gang naar Logibar. In het oosten is de berg die het hooggebergte van de Pyreneeën markeert, de Pic d'Anie (2504m), af en toe te zien. De bergen van de Soule zijn overwegend uit de kluiten gewassen bulten, zoals de Pic des Escalier (1472m), de Pic de Bizkarzé (1656m) en de Otchogorrigagna (1923m). Het landschap wordt bepaald door een mooie mengeling van loofbossen (het Forêt d'Iraty is zelfs een van de grootste beukenbossen van Europa), weide, hellingen vol varens, herdershutten, kleine boerengemeenschappen en... jagershutten. In alle soorten en maten zul je ze zien tijdens de tocht, van solide hutten tot simpele, houten schermen waarachter de jagers zich kunnen verschuilen. Gaandeweg zal duidelijk worden dat de hutten tezamen een ondoordringbare barrière vormen. De Haute-Soule is in de herfst hermetisch afgesloten met als resultaat dat ieder jaar weer tienduizenden trekvogels, met name duiven, worden afgeschoten. Eén schamel, klein plekje is een vrijplaats voor vogelliefhebbers: de Col d'Orgambideska. Op deze bult van gras mag niet worden gejaagd. In de zomer verzamelen zich op mooie dagen fanatieke vogelaars die met hun telescopen de lucht afturen op zoek naar bijzondere vogelsoorten en in de herfst vinden tellingen plaats om zodoende een beeld te krijgen van hoe het sommige soorten vergaat en wat het effect van de jacht is. De jagers deert dit gebeuren op de Col d'Orgambideska niet; zij zullen waar-



*Uitzicht op de Pic d'Orhy*

schijnlijk moeten lachen om de vogelaars en gaan intussen onbelemmerd hun gang. Op de eerste dag passeer je de Col d'Orgambideska. Mocht het mooi weer zijn, dan is het zeker de moeite waard er een kijkje te nemen. Vanwege de jacht is het verstandig niet in het najaar aan de tocht te beginnen.

## Praktische informatie:

---

### **Startplaats en eindbestemming van de tocht: Larrau**

Klein Baskisch dorpje met een bakker, twee hotels (Etchemaite, Tel. 05 59 28 61 45, fax 05 59 28 72 71 en Hotel Despouey. Tel. 05 59 28 60 82. Hotel Despouey heeft een winkeltje). Aan de oostzijde van het dorp vind je de kleine, eenvoudige, schaduwrijke camping.  
Internet: [www.bascoweb.com/VILLES/L/larrau.htm](http://www.bascoweb.com/VILLES/L/larrau.htm)

### **Openbaar vervoer naar Larrau**

Het dorpje Larrau is per openbaar vervoer niet te bereiken, hetgeen betekent dat deze tocht enkel is bestemd voor wandelaars die per auto naar de Pyreneeën gaan.

### **Accommodatie**

*Col Bagargiak*: het toeristen complex van Iraty heeft een hele verzameling vakantiehuisjes en voor de rondtrekkende wandelaars is er een gîte d'étape. Voorts is er een bar/restaurant en een winkeltje (mogelijk gesloten buiten juli en augustus. Vraag eventueel in het restaurant of men de winkel wil openen).

Gîte d'étape: Tel. 05 59 28 51 29 en fax 05 59 28 72 38); e-mail: [chalets.diraty@wanadoo.fr](mailto:chalets.diraty@wanadoo.fr). Reserveren wenselijk. Mooie keuken waar je je eigen maaltijden kunt bereiden. Bij aankomst meld je je aan bij het





*Vogelaars op de Col  
d'Orgambideska*

Tel. en fax 05 59 28 61 14. Reserveren wenselijk. Overdag is het in de regel erg druk bij Logibar vanwege de vele toeristen die naar de hangbrug van Holzarté willen gaan.

Internet: <http://membres.lycos.fr/logibar/entree.htm>

### **Bivakkeren onderweg**

Dit is de enige tocht uit het boek die minder geschikt is als bivaktocht. Met name op de eerste en laatste dag zijn er maar weinig geschikte plekken voor een bivak te vinden. Ik raad je dan ook aan gebruik te maken van de gites.

### **Zwaarte van de tocht**

Het is een tocht zonder moeilijke passages. De eerste en derde etappe zijn kort, de tweede etappe echter is een volwaardige dagwandeling, waarbij weliswaar niet veel hoeft te worden geklommen, maar die een flinke portie dalen kent. De eerste dag behelst een stevige klim naar de Col Bagargiak over een route die niet is gemarkeerd. Toch kan het volgen van de route geen problemen geven. De tweede etappe volgt het rood-wit van de GR 10, zodat het met de oriëntering wel goed zit, althans bij goed zicht. Mochten de weergoden roet in het eten gooien en je opzadelen met dichte mist, dan kan het vinden van

Bureau d'Accueil, waar in de regel de weersverwachting voor de komende dagen hangt en waar informatie over het gebied is te krijgen.

Internet: [www.chaletsdiraty.com](http://www.chaletsdiraty.com)

*Logibar* is niet een dorp of een gehucht maar enkel een huis, 2,5 kilometer ten oosten van Larrau. Behalve bar/restaurant met terras is er ook een gite d'étape. Mogelijkheid om je eigen maaltijd te bereiden. 30 slaapplekken.



*Vel over been*



*Uitzicht op Larrau tijdens de tweede etappe*

de juiste richting af en toe de nodige hoofdbreken kosten. De derde dag is in alle opzichten eenvoudig.

### **Beste tijd**

Mei – eind september.

### **Nuttige internet-sites**

Een drietal Franstalige sites met veel informatie over Baskenland op allerlei gebied (toerisme, onderdak, gastronomie, cultuur, politiek e.d.):

*[www.infobasque.com](http://www.infobasque.com)*

*[www.tourisme64.com](http://www.tourisme64.com)* (over Pays Basque en Béarn)

*[www.euskadi.net](http://www.euskadi.net)*

Toeristische informatie over de Soule: *[www.valleedesoule.com](http://www.valleedesoule.com)*

### **Wandelkaarten**

IGN Carte de Randonnées, 1:50.000, no 2: Pays-Basque Est

IGN Carte, 1:25.000, no 1346 ET: Forêt d'Iraty; IGN Carte, 1:25.000, no

1446 ET: Tardets.



## **Etappe 1: Larrau – Col Bagargiak (3)**

*Via de Col de Curutcheta (921m) en de Col d'Orgambideska (1284m)*

*Tijdsduur: 3.45u*

*In het kort: stevige, probleemloze klim naar de Col Bagargiak. De route is niet gemarkeerd, maar de oriëntering is niettemin eenvoudig.*

*Klimmen: 830m*

*Dalen: 150m*

0.00u Camping ten oosten van Larrau. Je volgt de weg naar Larrau en blijft deze hoofdweg in het dorp volgen tot bij Hotel Etchemaité (rechts van de weg). Je slaat rechtsaf en volgt het weggetje voorlangs het hotel. Je passeert een kruis en daalt af naar een vierkant huis met groene luiken. Ter hoogte van het huis neem je een keienpad dat voor even stevig daalt en uitkomt op een splitsing. Je slaat linksaf en daalt nog wat tot je uitkomt bij twee hekken. Je negeert het rechter hek (geeft toegang tot een wei) en passeert het linker hek. Je volgt W een pad langs een omheining boven het weiland. Na het oversteken van een beekje buigt het pad naar rechts, even later naar links en komt uit op een open stukje weiland. Heel even is het pad onduidelijk. Je gaat niet het bos (links) in maar blijft rechts ervan en daalt WNW af. Je steekt een

### ***Ronde grafstenen: stèles discoidales***

*Op het kerkhof van vrijwel ieder Baskisch dorpje zie je er wel een aantal van: de typische ronde grafstenen, de zogeheten stèles discoidales, waarvan er nogal wat uit de Middeleeuwen stammen, al schijnt het zo te zijn dat ze al voor onze jaartelling bestonden. De ronde grafsteen staat voor de eeuwigheid, het meestal vierkante, trapezevormige of rechthoekige voetstuk symboliseert het aardse bestaan. Aldus zou de overgang van het aardse naar de eeuwigheid, het hemelse, kunnen worden aangeduid. In het kerkhof bij de 12e-eeuwse kerk van het gehucht Sainte-Engrace (Haute-Soule) vind je mooie exemplaren van middeleeuwse grafstenen. Ze zijn te vinden naast de ingang van de kerk.*



*Twee stèles discoidales*

beekje over, passeert een hekwerk en komt uit op een breed pad nabij een schuur. Je slaat rechtsaf en volgt het pad op de bodem van de vallei. Je laat een schuur links liggen en loopt naar een smalle, verharde weg die door de vallei loopt. Je slaat linksaf en volgt de vlakke weg gedurende tien minuten om uit te komen bij de:

0.45u D 19, de weg die Larrau met de Col Bagargiak verbindt. Je slaat rechtsaf en loopt NW over de geleidelijk stijgende weg. Na 500m bereik je een splitsing (506m). Je verlaat de D 19 en slaat rechtsaf (richting Surcatchéguy). Je steekt een brug over en slaat meteen linksaf. De klim naar de Col Bagargiak begint hier in feite. Over een breed pad dat door een bos slingerend omhooggaat, klim je W. Gaandeweg opent het landschap zich en je komt na een halfuurtje uit bij:

1.30u de gebouwen van 'Ferme d'Inchauspe' (boerderij, 660m). Je passeert de gebouwen en volgt niet de verharde weg die hier eindigt, maar slaat rechtsaf. Je klimt NW, later W over een nogal geërodeerd pad langs talloze omheinde weilanden. Voorbij het hoogste weiland gaat het pad verder W tussen hellingen vol varens en komt uit bij de:

2.30u Col de Curutcheta (921m), die uitzicht biedt op de D 19. Je daalt enkele meters af en komt uit op de weg, die je WNW bergopwaarts volgt over een afstand van 700 meter. Ter hoogte van een drinkbak voor vee en een bord dat Chalet Pedro aanduidt, verlaat je de weg aan de linkerkant. Over een vrij vlak pad loop je NW. Je passeert enkele bomen en klimt vervolgens stevig over een keienpad tot je uitkomt bij een cabane (1200m). Je laat deze links liggen en volgt het geleidelijk stijgende, brede pad. Een andere cabane (zwart) laat je rechts liggen en je klimt naar de D 19. Je steekt de weg schuin over en klimt door het gras NW tot aan de:

3.35u Col d'Orgambideska (1284m). Je laat de heuvel waarop de vogelliefhebbers zich verzamelen, rechts liggen en volgt de D 19 gedurende 300 meter tot aan de:

3.45u Col Bagargiak (1327m), ook wel Col Bagargui genoemd.

## Etappe 2: Col Bagargiak – Logibar (2)

*Via Cabane de Mendikotziage (990m)*

*Tijdsduur: 6.45u*

*In het kort: bij goed zicht een etappe zonder problemen. Bij slecht zicht kan de oriëntatie soms lastig zijn. Je volgt de gehele dag de rood-wit markering van de GR 10. Prachtige uitzichten op de Haute Soule, het dorpje Larrau en de Pic d'Orhy.*

*Klimmen: 430m*

*Dalen: 1380m*

0.00u Col Bagargiak. Op de col neem je de afslag naar de Pic des Escalier. Je volgt de licht dalende, geasfalteerde weg N tot deze een scherpe bocht naar rechts maakt. Je verlaat de weg en volgt een onverharde weg, die in het bos verder daalt tot aan een driesprong. Hier verlaat je de weg en klimt over een pad in een rechte lijn naar de Pic des Escalier, enkele jagershutjes passerend. Heel even kun je op adem komen op een klein plateau (1390m), waarna de klim wordt voortgezet. Het pad buigt om de Pic des Escalier heen en je bereikt de westelijke kam van deze top op een col (1423m). Je steekt de kam over en daalt NE. Het pad maakt een bocht naar rechts en gaat ZO stevig naar beneden tot je uiteindelijk uitkomt op een:

1.45u smalle verharde weg (1165m). Je slaat rechtsaf en volgt de vrijwel vlakke weg gedurende tien minuten tot deze een scherpe bocht naar rechts maakt. Je verlaat de weg, slaat linksaf en volgt een onver-



*Bordje op gîte d'étape de Logibar*

## Publiekstrekkers van de Haute-Soule

*Het gesteente in de Haute-Soule is voornamelijk kalk. De grote hoeveelheden neerslag die er jaarlijks vallen (we hebben het hier over het vochtigste gebied van de Pyreneeën) hebben in de loop der eeuwen een aantal kloven in het kalk uitgesleten. Deze kloven, gorges in het Frans, zijn de publiekstrekkers van de regio. Befaamd is de Kakouetta-kloof, die enkel tegen betaling toegankelijk is, vrij onbekend is de Gorges d'Éhujarré die helemaal kan worden doorlopen, en de gorges van Olhadubi en Holzarté genieten grote populariteit vanwege de zogeheten Passerelle d'Holzarté (zie foto), een oude hangbrug boven de Olhadubi-kloof nabij de plaats waar beide gorges bij elkaar komen. Een mooie wandeling van nog geen uur is nodig om bij de wiebelbrug uit te komen. Natuurlijk is deze brug in de tocht opgenomen. Op de derde dag ga je vanuit Logibar naar de brug, die ervoor zorgt dat deze charmante tocht een spectaculair einde krijgt.*



*Gespannen boven de Gorges d'Olhadubi: de Passerelle d'Holzarté*

harde weg tot deze een bocht naar links maakt. Rechts van de weg duidt een klein paaltje de route van de GR 10 aan. Je daalt af over een pad dat spoedig vlak wordt. Het pad komt uit bij een col (1070m) en een drinkbak voor vee. Je daalt af naar enkele constructies voor jagers, waaronder een markant driehoekig hutje (omheind). Je laat deze hut rechts liggen en volgt een vlak pad rechts van een kam dat uitkomt op een breed pad. In een boogje ga je naar:

2.45u Cabane de Medikotziage (990m), een beetje verscholen gelegen tussen de bomen. Een solide betonnen hutje, ook een paar groene jagershutjes. Bij de cabane buigt het pad naar links en daalt tussen de bomen. Je komt spoedig uit bij een drinkbak, waar de route andermaal wat naar links buigt. Hou de markering van de GR 10 goed in de gaten want af en toe is er van een pad weinig te bekennen. Je loopt O tussen bomen en struiken. Op een open stukje nabij een drinkbak buigt de route wat naar links. Je klimt een paar meter en steekt een breed pad

## *Pyreneese drakenmuil*

*(Horminium pyrenaicum)*

Bloeitijd: juni – juli; grootte: 10-30cm

Anders dan de naam doet vermoeden is de Pyreneese drakenmuil geen typische Pyreneeën-bloem, want hij komt ook voor in de Alpen. De Pyreneese drakenmuil komt vaak in grote bestanden voor op kalkrijke, vochtige, humusrijke grond, bergweiden, stenig grasland, puinhellingen. Mogelijk tot 2500m, maar meestal tussen 1000m en 2000m.



over waarna de route weer duidelijk wordt. Je loopt ZO over een duidelijk pad rechts van een kam en klimt naar een:

3.45u smalle, verharde weg (1020m), waar een bord Logibar (3.15u) aanduidt. Je steekt de weg over en klimt enkele meters over een onverharde weg. Vervolgens daal je geleidelijk ZZW, je laat een afslag rechts liggen en loopt in de richting van een omheind weiland. Je gaat niet het weiland in maar loopt rechts langs de omheining. Aan het eind van de wei maakt het pad een scherpe bocht naar links en je blijft dicht langs de omheining lopen, nu ZO. Opnieuw maakt de route aan het eind van de wei een scherpe bocht naar links. Je klimt een paar meter tot een soort col en daalt NO af over een kam boven een helling vol varens tot het laagste punt is bereikt (905m). Je blijft de kam volgen en klimt stevig ZO. Spoedig wijkt het pad van de kam af en wordt vlakker. Het pad komt uit bij een oude schuur/cabane:

5.15u Grange de Saltéburia (974m), tussen de bomen gelegen, boven een weiland. Je passeert de schuur, loopt voor even door een drassig bos en volgt dan het vrijwel vlakke pad ZO, later O, over een soort balkon (mooie uitzichten op het dorpje Larrau). Uiteindelijk kom je uit bij een omheind weiland. Je blijft rechts van het weiland en een schuur en begint aan de finale afdaling naar Logibar. Je daalt ZO af over een nogal geërodeerd pad dat slingerend naar beneden gaat. Je komt uit op een verharde weg. Je slaat rechtsaf en volgt de weg slechts een paar meter. Je slaat linksaf en daalt af in de richting van een tweetal schuren. Je gaat door een hek, passeert de schuren en daalt verder over het duidelijke pad tot je bij twee hekken uitkomt. Je gaat door het rechter hek en daalt verder af naar een verharde weg. Je slaat linksaf en volgt de weg die daalt naar:

6.45u Gite d'étape de Logibar (380m).